

GENERALNI STAVOVI UPFBiH ZA IZRADU STRATEGIJE RAZVOJA FBiH 2021-2027.

Vizija UPFBiH, koju predlažemo da se inkorporira u Razvojnu strategiju FBiH 2021-2027., jeste da BiH bude među 20 najstimulativnijih zemalja za investiranje u Evropi. Uzimajući u obzir nepovoljan privredni ambijent, nisku stopu ekonomskog rasta, visoko opterećenje cijene rada, rast javne potrošnje, odliv radno sposobnog stanovništva i komplikovane administrativne procedure nužno je izvršiti sveobuhvatne reforme zkonjskih okvira u cilju rasterećenja privrede.

Shodno navedenom nužno je izvršiti kvalitetne reforme sljedećih oblasti:

1. **Javni prihodi**
2. **Poslovni ambijent**
3. **Rad i zapošljavanje**

1. UPFBiH je nakon analize javnih prihoda sačinilo set prijedloga reformskih zakona kojima bi se uredila ova oblast:

- Zakon o porezu na dohodak
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dobit
- Zakon o doprinosima
- Zakon o federalnim administrativnim taksama i Tarifi federalnih administrativnih taksi
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sudskim taksama u postupku pred Vrhovnim sudom FBiH
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o naftnim derivatima
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o fiskalnim sistemima

Zakon o porezu na dohodak: podizanje neoporezivnog dijela, jedna stopa poreza na dohodak/alternativno uvođenje progresivnog oporezivanja sa lomljenom skalom, povećanje prihoda koji ne ulaze u osnovicu poreza na dohodak po osnovu školarine, stipendiranja, troškova prakse i obrazovanja učenika, te naknade troškova volontiranja.

Zakon o doprinosima: postepeno smanjenje stope doprinosa do 28% u skladu s rastom javnih prihoda kako se ne bi ugrozila stabilnost budžeta i vanbudžetskih fondova, proširenje osnovice za obračun doprinosa, iz Zakona izbaciti pojmove „bruto“ i „neto“ i doprinose obračunavati prema plaći.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o porezu na dobit: uvođenje poreskih olakšica po osnovu reinvestiranja dobiti, zapošljavanja lica sa invaliditetom i novog zapošljavanja, uvođenje poreza na dividendu.

Zakon o federalnim administrativnim taksama i Tarifi federalnih administrativnih taksi: propisivanje nadležnosti i načina donošenja propisa o administrativnim taksama, propisivanje kriterija na osnovu kojih će se donositi taksene tarife, ukidanje i smanjene administrativnih taksi.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sudskim taksama u postupku pred Vrhovnim sudom FBiH: smanjenje sudskih taksi donošenjem nove Tarife sudskih taksi.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o naftnim derivatima: ukidanje takse za uspostavu rezervi naftnih derivata.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o fiskalnim sistemima: ukidanje fiskalizacije u veprodaji, izbacivanje fiskalnih uređaja i registrovanje izdatog fiskalnog računa u realnom vremenu (uvođenje predservera).

2. S ciljem unapređenja poslovnog ambijenta izrađeni su prijedlozi zakona:

- Zakon o finansijskom poslovanju
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o privrednim društvima
- Zakon o registraciji poslovnih subjekata
- Zakon o stečaju
- Zakon o računovodstvu i reviziji

Zakon o finansijskom poslovanju: Izbaciti poglavlje II iz Zakona koje se ne odnosi na finansijsko poslovanje, ugovaranje roka plaćanja koji je duži od 60 ali ne i od 360 dana, izjednačavanje rokova plaćanja, brisanje pojmovnika.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o privrednim društvima: pojačanje imovinske odgovornosti članova društva, proširenje liste lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu, propisivanje imovinske odgovornosti vladajućeg za obaveze zavisnog društva, propisivanje veće odgovornosti direktora i predsjednika nadzornog odbora, spriječavanje umanjenja osnovnog kapitala ispod zakonskog minimuma, propisivanje obaveze da pravni sljednici neograničeno solidarno odgovaraju za postojeće obaveze.

Zakon o registraciji poslovnih subjekata: prebacivanje postupka registracije sa sudova na Finansijsko-informatičku agenciju, uvođenje elektronske registracije poslovnih subjekata, elektronsko uvezivanje svih nadležnih organa, propisivanje manje takse za subjekte koji se registruju elektronskim putem.

Zakon o stečaju: uvođenje predstečajnog postupka, mogućnost finansijskog i operativnog restrukturiranja dužnika, skraćivanje perioda trajanja stečajnog postupka, pojednostavljenje procesa reorganizacije, određivanje sankcija za stečajnog upravnika i druge učesnike u postupku, uvođenje obaveza za ovlaštene osobe za pokretanje stečajnog postupka.

Zakon o računovodstvu i reviziji: ukidanje obaveza sačinjavanja i prezentiranja periodičnih (polugodišnjih) finansijskih izvještaja, efektivniji i efikasniji način kontrole kvaliteta rada revizora, ukidanje obaveze popisa proizvoda i roba u slučaju svake promjene cijene, ukidanje obaveze revizije u preduzećima gdje je vlasnik i direktor isto lice, utvrđivanje obaveze revizije za preduzeća prema prihodu i prosječnoj vrijednosti poslovne imovine, prilagođavanje računovodstvenih pravila ekonomskoj snazi i veličini pravnih lica, ukidanje monopola velikih revizorskih kuća i ukidanje obaveza licenciranja za revizore.

3. Kako bi se izvršila reforma oblasti rada i zapošljavanja UPFBiH sačinilo je prijedloge sljedećih zakona:

- Zakon o štrajku
- Zakon o mirnom rješavanju sporova
- Zakon o zaštiti na radu
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom
- Zakon o ESV-u
- Zakon o ustupanju radnika
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenom osiguranju

Zakon o štrajku: definiranje nezakonitog štrajka, detaljno i precizno definiranje načina donošenja odluke o štrajku i najave štrajka, reguliranje pitanja zaštite poslodavca u slučaju organiziranja štrajka suprotno odredbama zakona, povećanje rokova za najavu štrajka, definiranje obaveze mirnog rješavanja sporova prije otpočinjanja štrajka, propisivanje obezbjeđivanja minimuma procesa rada, propisivanje obaveza učesnika u štrajku.

Zakon o mirnom rješavanju sporova: omogućavanje brzog i efikasnog rješavanja individualnih i kolektivnih radnih sporova.

Zakon o zaštiti na radu: propisivanje preventivnih mjera, propisivanje obaveza poslodavca u zaštiti na radu, utvrđivanje obaveza radnika u pogledu sigurnosti i zaštite zdravlja na radu, propisivanje obaveza poslodavca u vezi sa sigurnosti i zaštitom zdravlja kategorija radnika posebno osjetljivih na rizike, propisivanje obaveze da se radnicima osiguraju usluge specifične zdravstvene zaštite.

Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba: redefiniiranje pojma nezaposlene osobe, propisivanje aktivnih mjera zapošljavanja, kao i obaveze utvrđivanja individualnog plana zapošljavanja, ukidanje obaveze uplate doprinosa za zdravstveno osiguranje nezaposlenim osobama od strane službi za zapošljavanje nakon prestanka prava na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, jasno i precizno definiranje prava i obaveza nezaposlenih osoba, propisivanje sankcije u slučaju neispunjavanja Zakonom propisanih obaveza.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom: utvrđivanje nove kvotne obaveze, uvođenje alternativnih mogućnosti za ispunjavanje kvotne obaveze zapošljavanja lica s invaliditetom, oslobađanje od navedene obaveze za novoosnovane poslodavce u vremenskom periodu od 24 mjeseca, uključivanje predstavnika poslodavaca i sindikata u sastav Upravnog odbora Fonda.

Zakon o ESV-u: propisivanje sastava ESV-a, principa djelovanja, djelokruga rada, unutrašnje organizacije, načina odlučivanja i načina održavanja sjednica.

Zakon o ustupanju radnika: uređivanje pitanja rada preko agencija za privremeno zapošljavanje, odnosno ustupanje zaposlenih. Utvrdio bi se okvir za funkcionisanje tržišta u ovoj djelatnosti i zaštita osnovnih prava ustupljenih radnika. Zakon o radu poznaje samo ugovorni odnos između zaposlenog i poslodavca, tako da ne uređuje rad zaposlenog preko agencija za privremeno zapošljavanje. Usvajanje ovakvog zakona bi imalo za cilj i podsticanje zapošljavanja i razvoj fleksibilnih oblika radnog angažovanja uz stvaranje preduslova da u tim slučajevima neće dolaziti do smanjivanja prava radnika i iskorištavanja njihovog položaja. Ovakva rješenja postoje u svim zemljama u okruženju kao i zemljama EU.

Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenom osiguranju: definirati da je Zavod za zapošljavanje obaveznik obračunavanja i uplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za osobe sa evidencije nezaposlenih, samo za vrijeme primanja novčane naknade po osnovu nezaposlenosti, propisati pojačani nadzor i kontrolu za vrijeme privremene spriječenosti za rad osiguranika, odnosno za vrijeme korištenja prava na naknadu plaće i povećati novčane kazne, u Upravno vijeće Federalnog zavoda osiguranja i reosiguranja uključiti dva člana koje predlaže reprezentativno udruženje poslodavaca